

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 29 oktober 2024
Datum GS-besluit : 26 november 2024

Vragen nr. 96

Vragen van **de heer J.P. Hollebeek** (Partij voor de Dieren), **mevrouw H.J. Bouhlef-Lascaris** (SP) en **mevrouw J.M. Schneemann** (Volt) over het onderzoek 'Meer ziekmakende stoffen de lucht in bij 125 bedrijven door heel Nederland'.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 29 oktober 2024 door de leden van Provinciale Staten, **de heer J.P. Hollebeek** (Partij voor de Dieren), **mevrouw H.J. Bouhlef-Lascaris** (SP) en **mevrouw J.M. Schneemann** (Volt), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Het is de afgelopen jaren niet gelukt om de uitstoot van gevaarlijke stoffen overal in Nederland terug te dringen, terwijl dat wel het doel van het kabinet is. De onderzoeksredactie van RTL Nieuws vond 125 bedrijven waar de uitstoot van één of meer zeer giftige stoffen tussen 2015 en 2022 is gestegen¹⁾. Dit is 56% van de onderzochte bedrijven. Tata Steel is één van deze bedrijven.

Het gaat om onder meer kankerverwekkende stoffen zoals benzeen en formaldehyde en om kwik en lood die vooral schadelijk kunnen zijn voor (ongeboren) baby's en jonge kinderen. Hun hersenen en zenuwen kunnen schade oplopen door die stoffen.

De stijging is opmerkelijk, want sinds 2016 moeten bedrijven juist minder ziekmakende stoffen uitstoten. Deze 'minimalisatieplicht' voor de zogenaamde Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) houdt in dat bedrijven er alles aan moeten doen om de uitstoot te vermijden, of anders zo min mogelijk te maken.

Toxicoloog Paul Scheepers maakt zich vooral zorgen over de toegenomen uitstoot van 4 verschillende PAK's (Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen). Deze schadelijke stoffen ontstaan bij onvolledige verbranding. De uitstoot van deze PAK's door Tata Steel is met 58 procent gestegen sinds 2015. "PAK's zijn giftig. Ze kunnen op termijn leiden tot een verhoogd risico op kanker, bijvoorbeeld long- en blaaskanker. Zelfs de kleinste hoeveelheden in de lucht, die je niet met het blote oog kunt waarnemen, kunnen al schadelijk zijn", aldus Scheepers. "Zeker omdat in Nederland op veel verschillende plekken gif wordt uitgestoten, worden er veel

mensen aan blootgesteld en dan is iedere toename, zelfs een toename van 1 procent, al heel ernstig."

De Inspectie Leefomgeving en Transport concludeerde eind 2018 dat bedrijven 'voorlopig geen serieuze inzet plegen om tot uitfasering of minimalisatie van de uitstoot te komen. Hiermee voldoen zij niet aan de minimalisatieplicht, wat mogelijk leidt tot onbedoelde en onnodig grote uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen tot 2025'.

INLEIDING ANTWOORDEN

De door RTL gerapporteerde toename volgt uit de elektronische milieujaarverslagen (e-MJV) die bedrijven die vallen onder de Europese PRTR¹-verordening ieder jaar moeten indienen. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) controleert of de informatie van het bedrijf tijdig is verstrekt en toereikend is uit het oogpunt van:

- Volledigheid. Zijn bijvoorbeeld alle bronnen en stoffen gerapporteerd?
- Consistentie. Zijn er bijvoorbeeld grote afwijkingen in vrachten van een stof(fen) t.o.v. vorige jaren? Zo ja, dan zal de OD NZKG nagaan wat de verklaring hiervoor is. Maar ook andersom, als bekend is dat een installatie meer geëmitteerd heeft wegens omstandigheden zoals storing dan verwacht je dat ook terug te zien in de jaarvracht. Zo niet, dan is dat reden om vragen te stellen.
- Geloofwaardigheid. Zijn bijvoorbeeld de gehanteerde kengetallen herleidbaar, zijn de juiste meetgegevens ingevoerd.

Deze beoordeling wordt door de OD NZKG jaarlijks gedaan aan de hand van alle beschikbare informatie. De Emissieregistratie² controleert ook de data in de e-MJVs en voert waar nodig correcties door.

Daarnaast geldt de regelgeving voor Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS). De informatieplicht (ZZS inventarisatie) en het opstellen van een vermijdings- en reductieprogramma (VRP) voor bedrijven is opgenomen in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). Bedrijven met een emissie naar lucht (water vanaf 1-1-2025) hebben de verplichting een VRP op te stellen. De OD NZKG is in 2018 gestart met een actieve uitvraag richting de provinciale bedrijven m.b.t. de informatieplicht en VRP. PS is op meerdere momenten geïnformeerd over de voortgang over de

¹ Pollutant Release and Transfer Register

² De Emissieregistratie is een samenwerkingsverband tussen vijf kennisinstellingen: het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Wageningen University and Research (WUR) en Deltares. Daarnaast zijn diverse andere organisaties betrokken bij de Emissieregistratie. Het RIVM is eindverantwoordelijk voor de Emissieregistratie.

inventarisatie en het vervolg; o.a. op 12 mei 2021 (kenmerk 1139599/1613912) en 14 oktober 2021 (1139599/1714270). Vanaf 1-1-2021 is het eerste inzicht in de ZZS emissies naar lucht beschikbaar en zijn er VRP's door bedrijven opgesteld die een looptijd hebben van vijf jaar. In 2025 worden de VRP's bij afvalbedrijven uitgevraagd.

Veranderingen in de emissies van bedrijven kunnen op verschillende manieren tot stand komen. Bij het beoordelen van een e-MJV en de informatieplicht wordt hiermee rekening gehouden. De meest voorkomende verklaringen zijn:

- Toename of afname van productie/doorzet
- Herziende kengetallen voor stoffen/activiteiten
- Uitbreiding bedrijfsactiviteiten
- Ingebruikname van reducerende maatregelen
- Toevoeging nieuwe bronnen
- Nieuwe meetresultaten

RTL bericht alleen over bedrijven waarbij de uitstoot van één of meerdere ZZS is toegenomen. Of dezelfde bedrijven een afname laten zien van één of meerdere ZZS wordt niet vermeld. Daarnaast worden bedrijven waarbij geen ZZS meer worden uitgestoten niet vermeld.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

Monitort de provincie c.q. de OD op dit moment de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen (ZZS) bij bedrijven in Noord-Holland, bijvoorbeeld via de Emissieregistratie²? Indien niet, is daar een reden voor? Is de inhoud van bovenstaand artikel aanleiding om de visie hierop te wijzigen?

Antwoord 1:

Ja. Gemonitord wordt op basis van de e-MJVs door de OD NZKG. Deze worden gepubliceerd op de website emissieregistratie.nl. De inhoud van het artikel geeft geen aanleiding de visie hierop te wijzigen. De OD NZKG laat ook onafhankelijke emissiemetingen uitvoeren waarbij ook ZZS worden gemeten zoals bij de kookgasfabrieken.³ Deze meetgegevens worden weer gebruikt in het e-MJV.

³ <https://odnzkkg.nl/onderzoek-uitstoot-kookgasfabriek-reden-voor-waarschuwing-en-nader-onderzoek/>
<https://tata.odnzkkg.nl/uitkomst-van-de-metingen-diffuse-emissies-bij-kookgasfabriek-2/>

Vraag 2:

Indien de uitstoot wel gemonitord wordt, hoe is de situatie bij Noord-Hollandse bedrijven? Kunt u die gegevens met ons delen? Worden er maatregelen genomen – en zo ja, welke – als bedrijven hun doelen niet behalen?

Antwoord 2:

Bij negen bedrijven is in het e-MJV een toename te zien in de emissie naar de lucht van één of meerdere ZZS bij een vergelijking tussen 2015 en 2022. Overigens neemt dit niet weg dat er ook een afname kan zijn van andere ZZS naar de lucht door hetzelfde bedrijf. Alle data is in te zien via de openbare website emissieregistratie.

Er wordt gehandhaafd indien er niet wordt voldaan aan de emissiegrenswaarden. Deze staan opgenomen in de vergunning of volgen uit de algemene regels die gelden vanuit het Bal.

Daarnaast geldt voor ZZS een minimalisatieverplichting. Deze volgt uit de wettelijke verplichting voor ZZS. Bedrijven met emissies van ZZS moeten een vermijdings- en reductieprogramma (VRP) opstellen. Hierin onderzoekt het bedrijf continu de mogelijkheden voor bronaanpak en reductiemaatregelen.

Vraag 3:

Welke mogelijkheden heeft u als bevoegd gezag om op korte en lange termijn op te treden tegen bedrijven in Noord-Holland die niet hebben voldaan aan de minimalisatieplicht voor ZZS?

Antwoord 3:

Het minimaliseren van de emissie van ZZS is een continue inspanningsverplichting. Op deze inspanningsverplichting wordt getoetst op basis van het VRP. Hierbij wordt gekeken of een maatregel technisch mogelijk is, kosteneffectief kan worden toegepast en worden de afwenteleffecten beoordeeld. Waar mogelijk worden de maatregelen uit het VRP in maatwerkvoorschriften of in de vergunning opgenomen.

Vraag 4:

Dit onderwerp, de vermindering van ZZS, is een speerpunt binnen het Plan van Aanpak Beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving³⁾ dat bij de eerstkomende commissievergadering Leefomgeving gedeeld zal worden (op 2 december 2024), maar lijkt qua verdieping pas in fase 3 in februari/maart/april 2025 aan bod te komen. Welke concrete stappen kunt u zetten vóór Q2/2025, gezien de bovengenoemde ontwikkelingen?

Antwoord 4:

In 2025 worden de VRP's opgevraagd van afvalbedrijven. Zie ook inleiding op de antwoorden.

Vraag 5:

Tata Steel stelt, aldus het nieuwsbericht van RTL Nieuws, dat het in 2015 veel meer PAK's uitstootte dan het destijds officieel meldde aan de provincie. Is dit bij GS bekend? Zo nee, gaan GS onderzoeken wat hiervoor de reden of aanleiding is geweest?

Antwoord 5:

Ja. De reden voor deze toename is een herziening van een kengetal dat wordt gebruikt voor het berekenen van de diffuse emissies van een aantal PAK. Dit nieuwe kengetal is ingegaan in rapportagejaar 2021.

Omdat diffuse emissies niet kunnen worden gemeten worden hiervoor kengetallen gebruikt. Deze kunnen worden herzien als daar aanleiding toe is. Op papier kunnen emissies dan toenemen terwijl de werkelijke emissiesituatie niet wezenlijk veranderd is.

Het herziende kengetal komt voort vanuit nieuwe inzichten door aanvullend onderzoek. Tijdens expertmeetings met deskundigen van o.a. de provincie Noord-Holland, RIVM, OD NZKG, ILT en Tata Steel is geconstateerd dat de kengetallen die Tata Steel gebruikt om de emissies van PAK-stoffen in te schatten moesten worden herzien.

Vraag 6:

Welke consequenties zijn verbonden aan het feit dat een bedrijf c.q. Tata Steel onbedoeld of bedoeld onjuiste gegevens heeft verstrekt?

Antwoord 6:

Zie beantwoording onder 5. Diffuse emissies worden niet gemeten maar berekend voor het e-MJV op basis van kengetallen. Dit is een wettelijk toegestane methode die door veel bedrijven wordt toegepast. Diffuse emissies komen ook bij veel bedrijven voor.

Kengetallen worden met enige regelmaat herzien op basis van voortschrijdend inzicht, of het beschikbaar komen van nieuwe gegevens zoals nieuwe emissiemetingen, literatuurgegevens etc.

Bronnen:

¹⁾ [Meer ziekmakende stoffen de lucht in bij 125 bedrijven door heel Nederland](#)

²⁾ [Alle emissiegegevens op één plek | Emissieregistratie](#)

³⁾ [Document NoordHolland – PNH240453_PvA Beleidsontwikkeling Gezonde Leefomgeving_tt_v7 – iBabs Publieksporaal](#)